
30.12.2016

Eestis tegutsevate pankade laenuportfelli aastakasv kolmandas kvartalis mõnevõrra aeglustus, 11,7%lt 9,4%ni. Ettevõtetele antud laenude jääk kasvas 14%, peamiselt finantsettevõtetele väljastatud laenude toel, mis sisaldasid mitme panga erakorralisi laene grupi sees. Ilma nende tehinguteta oleks üldine laenukasv olnud 6,7%.

Mittefinantsettevõtetele antud laenude jäägi kasv aeglustus, 8,2%lt 7,2%ni. Eraisikute laenude portfelli kasv aga kiirenes – 4,4%lt 4,6%ni –, sealhulgas eluasemelaenude oma 4,5%lt 4,8%ni.

Hoiuste jäägi aastakasv kolmandas kvartalis kiirenes, 2,2%lt 3,6%ni. Laenude ja hoiuste suhtarv on veidi kerkinud, teise kvartali 107%lt 109%ni. Aasta võrdluses on see suhtarv aga märgatavalt tõusnud, peamiselt filiaalide näitaja toel, samas kui kohalike pankade oma on püsinud alla 100%.

Pankade laenukvaliteet püsis kolmanda kvartali jooksul hea: viivislaenude osakaal laenuportfellis jäi 3,7% juurde. Kuni kümme päeva viivises olevate laenude maht suurenes, pikemate viivisaegade omad vähenesid. Pikaajalisi, üle 90 päeva viivises olevaid laene oli 1,3% kogu portfelist. Ettevõtetele

antud laenudest olid pikaajalises viivises 1,8% ja kodumajapidamiste omadest 1,4%.

Pankade likviidsusseis on tugev ja veelgi paranenud. Likviidsuskattekindluse nõude täitmiseks kõlblikud likviidsed vahendid kerkisid kolmandas kvartalis 19,8%ni omavahenditest, lisaks on pankadel 7,7% varadest muid likviidseid vahendeid. Kõik pangad täitsid 100% likviidsuskattekindluse nõuet piisava varuga: sektori keskmine näitaja on sellest üle kahe korra kõrgem (211%).

Pankade ressurss suurenes kolmanda kvartali jooksul 1,4% ja küündis 20,8 miljardi euroni. Enim on kasvanud krediitiasutuste ja keskvalitsuse hoiuste maht. Välispankadelt kaasatud ressursi osakaal jäi 21% juurde. Tähtaegade vaates vähenes kuni 6kuulise hoiuse maht ning pikemate tähtaegadega hoiuste oma suurenes. Nõudmiseni hoiuste osakaal kogu ressursi seas on püsinud alates eelmise aasta algusest stabiilselt veidi üle 60%, tänavu kolmanda kvartali lõpus 62,6%.

Pangad ja filiaalid teenisid kolmandas kvartalis 81 miljonit eurot kasumit, 9% vähem kui teises kvartalis. Pangandussektori tulud olid 10% väiksemad. Kõige enam on vähenenud muud tulud, mis olid teises kvartalis hüppeliselt suuremad mitme panga äritehingute tõttu, mille najal teeniti ka erakorralist kasumit. Ilma nende tehinguteta oleks kolmanda kvartali kasum olnud 23% suurem kui teises kvartalis. Peamistest tululiikidest kerkisid intressitulud kvartaliga 3,5% ja teenustasutulud 0,4%. Kulude ja tulude suhe on veidi tõusnud, 48,3%ni.

Pankade omakapitali tootlikkus püsis kolmandas kvartalis 12% juures. See on ligikaudu kaks korda parem kui Euroopa Liidu pankade keskmine näitaja, mis oli Euroopa Pangandusjärelevalve andmetel teises kvartalis 5,7%.

Usaldatavusnõuete näitajad olid kolmandas kvartalis endiselt kõrged. Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv küündis 31,3%ni ning kapitali adekvaatsus 31,8%ni. Konsolideeritud arvestuses olid need näitajad 34,9% ja 35,5%. Pankadel on seega piisavalt omavahendite reserve

Peamised arengusuunad ja riskid

- Pankade äritegevuse katkestuste ja süsteemiriketega seotud kahjujuhtumeid oli 2016. aasta esimese kolme kvartali jooksul kokku sama palju kui aasta varem. Järelevalvetegevuse tulemusel on paranenud üksikute pankade aruandluse kvaliteet katkestuste ja riketega seotud intsidentide kohta, mistõttu on nende arv kasvanud. Intsidentide kestvus on aga samal ajal vähenenud: 2016. aastal on olnud vähem pikaajalise kestvuse ja mitmetunnise taastamisajaga intsidente.
- Mitteresidentide hoiuste osakaal kahanes kolmanda kvartali jooksul märkimisväärselt, 15,5%lt 13,8%ni. Vähenesid nii *offshore*- kui ka muu piirkonna hoiused. Kuna mitteresidentide hoiused on olemuselt väga volatiilsed, suurendab selline suundumus pankade ressursi stabiilsust ja vähendab likviidsusriski. Mitteresidentide hoiuste väljavool on mõjutanud muu hulgas hoiuste jäägi üldkasvu, mis on viimase aasta jooksul olnud aeglasem kui varem.

- Hoolimata negatiivsest Euriborist on pangad suutnud suurendada intressitulu ja hoida kasumlikkust, peamiselt tänu tempokale laenukasvule ja võetud juhtimismeetmetele. Kuna netointressitulud kasvavad aeglasemalt kui laenuportfelli jääk, on puhasintressimarginaalid vähenenud.
- Suurim võimalik risk Eesti pangandusele tuleneb väliskeskkonnast, peamiselt Põhjamaade kiirest laenukasvust ja kinnisvara hindade tõusust. Rootsi pangagrupid moodustavad olulise osa siinsest pangandusturust. Kui Rootsi turu riskid peaks realiseeruma, siis kanduks selle mõju ka Eesti pangandusturule. Riski maandab see, et pankadel on suured omavahendite reservid.

aruannetel ning avaldatakse andmete laekumise järgi kord kvartalis pankade, kindlustusseltside, fondivalitsejate, investeerimisühingute ja makseasutuste kohta. Ülevaated on kättesaadavad Finantsinspektsiooni veebilehel.